

Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) v/ Utdanningsdirektoratet

Utdanningsdirektoratet - hva gjør vi?

- Fagdirektorat underlagt Kunnskapsdepartementet
- Iverksette nasjonal utdanningspolitikk
- Bidra til kvalitetsutvikling i utdanningssektoren
- Særskilt fokus i årene framover - støtte implementering av ny rammeplan for barnehagen

Innhold i presentasjonen i dag

- En plan tar form
- Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017
- Implementering av ny rammeplan
- Tanker rundt Udir.no og vårt støtte og veiledningsmaterieill

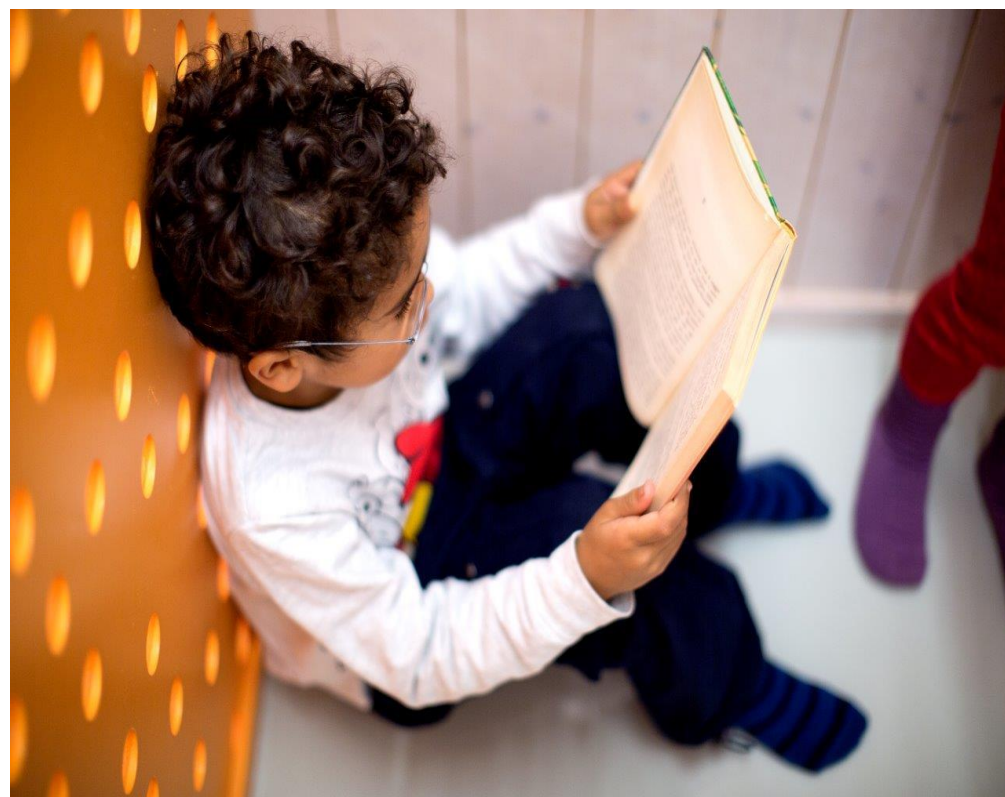

En plan tar form

Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

- Utarbeidet av Kunnskapsdepartementet
- Utdanningsdirektoratet har ansvar for å bidra med implementering av rammeplanen
- Lansert 24. april 2017
- Gjelder fra 1. august 2017
- Sendes i trykket versjon til alle barnehager i august

Hva slags type dokument er rammeplanen?

- Utleder samfunnsmandatet Stortinget har gitt barnehagen gjennom barnehageloven.
- Forskrift til loven og dermed forpliktende for barnehagen.

Barnehagens § 2: Barnehagens innhold

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen.

- Pedagogisk verktøy for de som jobber i barnehagen

Hvorfor ny rammeplan?

Tydeligere styringsdokument

Samfunnsutviklingen og ny kunnskap om barn og barnehager

Fortsatt

ivareta den nordiske barnehagetradisjonen og et helhetlig syn på barns utvikling

Arbeidet med ny rammeplan har vist...

- At det er stort engasjement i barnehagesektoren!
- Mange (og dels litt ulike) meninger og perspektiver
- Mange positive tilbakemeldinger etter lanseringen 24.april 2017
- Et spennende – og krevende - implementeringsarbeid

Noen grep som er tatt

- Tydeligere forpliktelser
- Styrking av:
 - Mangfoldsperspektiv
 - Helseperspektiv
 - Språkarbeid
 - Overganger
- Presisert ansvar for å forebygge, stoppe og følge opp mobbing
- Økt oppmerksomhet på de yngste barna
- Ansvar og roller er tydeligere beskrevet
- Fortsatt lokalt handlingsrom og behov for faglige vurderinger

A close-up photograph of a child's hands assembling colorful geometric blocks on a grey table. The child is wearing a blue and white striped long-sleeved shirt and a green apron. The blocks are in various colors (red, green, blue, yellow, white) and shapes (triangles, squares, hexagons). The child is holding a cluster of red and green blocks, while other blocks are scattered on the table. An orange banner is overlaid at the bottom of the image.

Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017

Rammeplanens innhold - kapitteloversikt

1. Barnehagens verdigrunnlag
2. Ansvar og roller
3. Barnehagens formål og innhold
4. Barns medvirkning
5. Samarbeid mellom hjem og barnehage
6. Overganger
7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet
8. Barnehagens arbeidsmåter
9. Barnehagens fagområder

Kap. 1: Barnehagens verdigrunnlag

Kapittel 1 er delt inn i syv underkapitler

- Barn og barndom
- Demokrati
- Mangfold og gjensidig respekt
- Likestilling og likeverd
- Bærekraftig utvikling
- Livsmestring og helse
- Barnehager med særlige formål

Kap. 2: Ansvar og roller

Kapittel 2 er delt i tre underkapitler

- Barnehageeier
- Styrer
- Pedagogisk leder

Barnehageeieren og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse.

Ulike roller – ulikt ansvar

Barnehageeier	Styrer	Pedagogisk leder
<p>Barnehageeieren har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk, jf. Barnehageloven</p> <p>Barnehageeieren har dermed juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet.</p>	<p>Det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, personalmessig og administrativt.</p> <p>Styreren skal sørge for at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen, og at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i disse</p>	<p>Ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn.</p> <p>Leder arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen eller innenfor de områdene han/hun er satt til å lede.</p>

Kap. 3: Barnehagens formål og innhold

Kapittel 3 er delt inn i åtte underkapitler

- Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg
- Barnehagen skal ivareta barns behov for lek
- Barnehagen skal fremme danning
- Barnehagen skal fremme læring
- Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap
- Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk
- Samiske barnehager
- Andre barnehager med samiske barn

Kap. 4: Barns medvirkning

Omhandler barns medvirkning og bygger på

- Barnehageloven § 1 og 3.
- Grunnloven § 104
- FNs barnekonvensjon

Kap. 5: Samarbeid mellom hjem og barnehage

Omhandler foreldresamarbeid

- Samarbeid og forståelse med hjemmet
- Barnets beste som mål
- Både foreldre og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte

Kap. 6: Overganger

Kapittel 6 er delt inn i tre underkapitler

Når barnet begynner i barnehagen

Overganger innad i barnehagen

Overgangen mellom barnehage og skole

Kap. 7: Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Kapittel 7 er delt inn i tre underkapitler

- Planlegging
-årsplan
- Vurdering
-dokumentasjon
- Tilrettelegging av det
allmennpedagogiske tilbudet for
barn som trenger ekstra støtte

Kap. 8: Barnehagens arbeidsmåter

Barnehagens arbeidsmåter ligger nå som et eget kapittel

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert

Underkapitler:

Progresjon og digital praksis

Kap. 9: Barnehagens fagområder

Kapittel 9 omhandler fagområdene

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse, **mat** og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og **teknologi**
5. Antall, rom og form
6. Etikk, religion og filosofi
7. Nærmiljø og samfunn

Film

Inspirasjonsfilm til arbeidet implementeringen av ny rammeplan

http://d.hocusfocus.no/?id=18924_UDIR_2017.wAHR

Summeoppgaver:

- Hva har ny rammeplan å si for oss?
- Hvordan skape refleksjon rundt ny rammeplan og praksis i egen barnehagen?
- Hvordan skape engasjement og eierforhold til ny rammeplan i egen barnehage? (personalnivå, foreldrenivå, eiernivå, myndighetsnivå)

Implementering av ny rammeplan

Ulikt utgangspunkt – ulikt landskap – felles rammeplan

Store
barnehager
Små
barnehager

Familie
barnehage

Private
barnehagen
Kommunale
barnehager

Store eiere
Små eiere

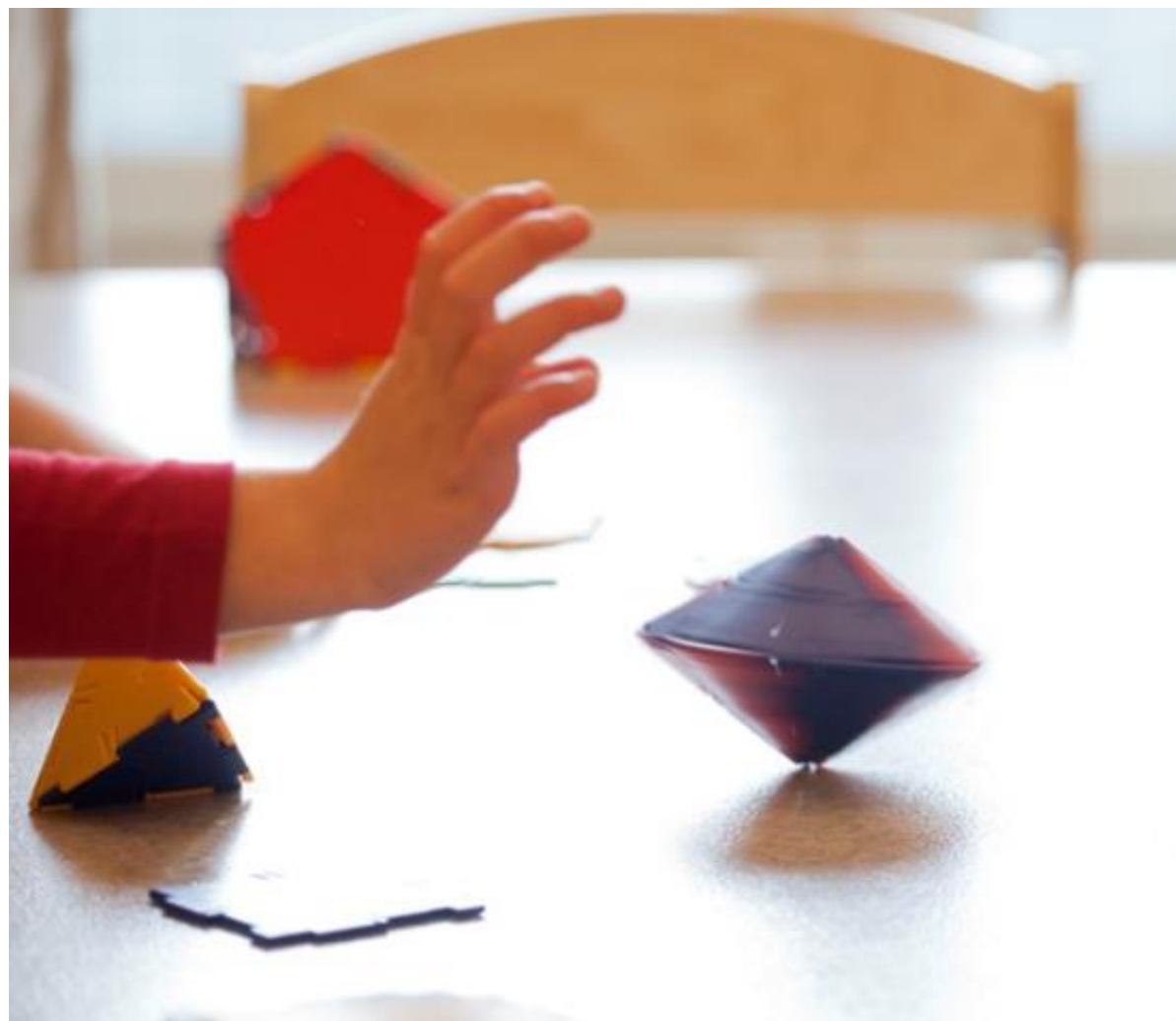

Åpne
barnehager

Store
kommuner
Små
kommuner

Nåsituasjonen

- Dere er allerede i gang!
- Ventet lenge på.
- Nærmer seg sommer
- Trer i kraft 1. august
- Nytt barnehageår
- Årsplanarbeid

Implementering

Implementere = å *iverksette* og *realisere* ny rammeplan

- en kontinuerlig og systematisk prosess

Implementeringen av ny rammeplan skjer først og fremst gjennom det lokale arbeidet med rammeplanen

Om implementering av ny rammeplan i St.meld. nr. 19

- Implementeringsprosessen må ta hensyn til at utfordringene kan være ulike i ulike barnehager. Lokalt handlingsrom og forankring er derfor viktig.
- Tydelig og god ledelse på alle nivåer
- Kontinuerlig og systematisk prosess
- *For å realisere innholdet i rammeplanen må det være god sammenheng mellom rammeplanen og det lokale arbeidet*

Meld. St. 19

(2015–2016)

Melding til Stortinget

Tid for lek og læring

Bedre innhold i barnehagen

Støtte til implementeringen

- **Kunnskapsdepartementet** reviderer kompetansestrategien for barnehage
 - Sees i sammenheng med ny rammeplan
- **Utdanningsdirektoratet** oppdaterer nettsider, støttemateriell og verktøy
- **Fylkesmannsembetene** bidrar i implementeringen
 - Konferanser, nettverk, erfaringsdeling o.l.
- **Nasjonale sentre** arrangerer konferanser, oppdaterer nettsider og støtterressurser
- **Andre aktører** arrangerer samlinger, konferanser og kurs

Pågående arbeid må sees i sammenheng med ny rammeplan

Noen nasjonale satsinger, strategier og tiltak som omfatter barnehage:

- Kompetanse for mangfold (2013-17)
 - Realfagstrategien (2015-2019): *Tett på Realfag* og Realfagskommuner
 - Språk, lese og skrivestrategien, Språkløyper og Språkkommuner
 - Arbeid med omsorgs- og læringsmiljø og mot mobbing i barnehagen
 - Kompetanseheving for Pedagogisk-psykologisk tjeneste (SEVU-PPT)
 - Kompetansestrategien for fremtidens barnehage (2014-2020)
 - Verktøy til vurdering av og arbeid med kvalitet i barnehagen (KIB)
 - NOU: *Hjertespråket* - tiltak for samisk språk
-
- Ny rammeplan sees også i sammenheng med arbeid på skole:
 - Ny Generell del – Overordnet del (på høring nå)
 - Meld.St.nr. 28 (2015-2016): *Fag – fordypning – forståelse*
 - Meld.St.nr. 21 (2016-2017): *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen*

Summeoppgaver

- Hva tenker du er viktig for å sikre at ny rammeplan tas i bruk i barnehagen?
- Hva kan være gode prosesser med å forankre ny rammeplan lokalt?
- Hvordan få til at rammeplanen blir et gjennomgående arbeidsdokument, og ikke et dokument vi legger i skuffen?

**Tanker rundt Udir.no og vårt støtte og
veiledningsmateriell**

Behov for støtte- og veiledningsmaterieill

Kunnskapsgrunnlag viser at materieill bør:

- Støtte prosesser og lokalt handlingsrom – ikke for sterke og normative føringer
- Bidra til refleksjon og diskusjon - ikke gi ferdige løsninger og «riktige» svar
- «Gi» tid – ikke ta tid
- Være koblet til rammeplanen
- Innspill i høringen

Oppdatering av eksisterende støttemateriell

Følgende støttemateriell skal oppdateres på Udir.no :

- Ståstedsanalysen for barnehagene
- Veileder om språk i barnehagen – Mye mer enn bare prat
- Barns trivsel. Voksnes ansvar. Veileder
- KIB-kvalitet i barnehagen: (Foreldreundersøkelsen, pedagogisk dokumentasjon, ekstern vurdering)
- Oppdaterer alle refleksjonsspørsmål, tekster, filmer på udir.no
- Rammeplansidene: egen siden hvor tema og fagområder knyttes tett opp mot frivillig støtte og veilednings materiell
- Med mer

Hva med temaheftene?

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Oppdatering av Udir.no: Dagens nettside

1.5 Barns medvirkning

De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

(Barneagenloven § 1 Formål, 2. ledd)

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

(Barneagenloven § 3 Barns rett til medvirkning)

Prinsippet om barns rett til medvirkning er slått fast i barneagenlovens formålsbestemmelse og utdypet i barneagenloven § 3. FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt. Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Hvor omfattende medvirkningen vil være, og hvordan retten til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av

1.5 Barns medvirkning

De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. (Barneagenloven § 1 Formål, 2. ledd)

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barneagenloven § 3 Barns rett til medvirkning)

Prinsippet om barns rett til medvirkning er slått fast i barneagenlovens formålsbestemmelse og utdypet i barneagenloven § 3. FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt. Barn har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen. Hvor omfattende medvirkningen vil være, og hvordan retten til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barns alder og funksjonsnivå. Barn må både få oppleve tilknytning og fellesskap og kjenne at de kan utøve sin selvbestemmelse og uttrykke egne intensjoner. Barn må støttes til å leve seg inn i andres situasjon og til å ta hensyn til andre.

Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. De yngste barna formidler sine synspunkter ved kroppsholdninger, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Barns følelsesmessige uttrykk skal bli tatt på alvor. Barn må støttes til å undre seg og stille spørsmål. De må oppmuntres aktivt til å gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte anerkjennelse for sine uttrykk. Der hvor barns selvfølelse krenkes, ligger kimen til hensynsløshet, mobbing og manglende empati.

Rammeplan for barnehage

[Les rammeplanen](#)

[Ny rammeplan i 2017](#)

Tips til praktisk bruk av rammeplanen

Film: Fagområder i rammeplanen

Film: Lek i barnehagen

Filmer fra barnehagehverdagen

Omsorg, lek og læring	Språk	Trivsel
De yngste barna	Kriser og sorg	Natur og miljø
Samisk kultur	Spesialpedagogisk hjelp	Temahefter

Ny visning av rammeplan og støttemateriell

Rammeplan for barnehage

← Til forsiden

☰ Innholdsfortegnelse

↓ Last ned

🖨 Skriv ut

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling, læring, sosiale og språklige samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek: ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek: alene og sammen med andre.

Personalet i barnehagen skal

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek

Støttemateriell

Støttematerialet er frivillig å bruke.

Refleksjonsspørsmål

- Lek spørsmål 1?
- Spørsmål om lek 2?

☑ Flere spørsmål

Verktøy

Lag plakat om lek i din barnehage:

[Plakat om lek](#)

Idebank

[Film: lek i barnehagen](#)

[Film: inkluderende lekemiljø](#)

☑ Flere ressurser

Mulighet til å lage plakat for felles refleksjon

Barns medvirkning

Hvorfor er dette viktig? *Skriv inn. Ta utgangspunkt i rammeplanen, fagkunnskap og erfaring.*

Hva vil vi gjøre i praksis? *Skriv inn hvordan dere vil jobbe med dette i barnehagehverdagen.*

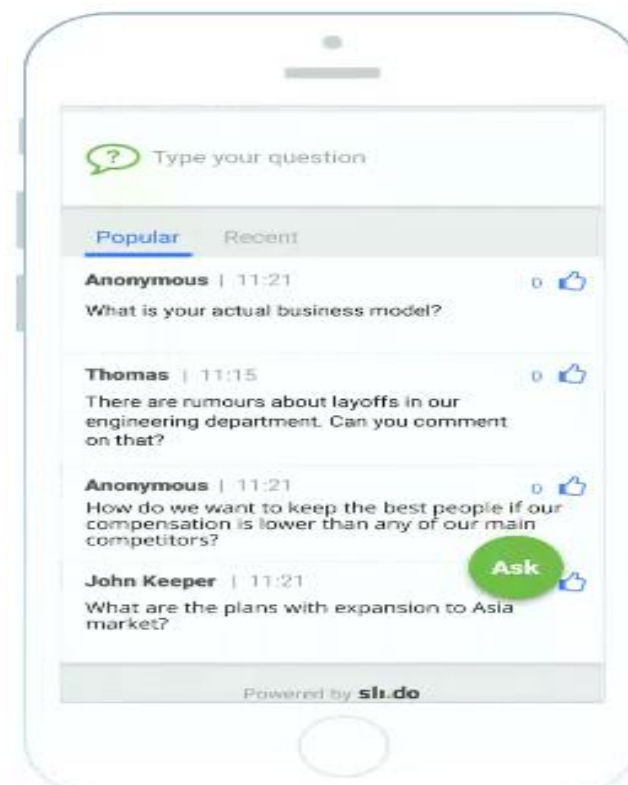
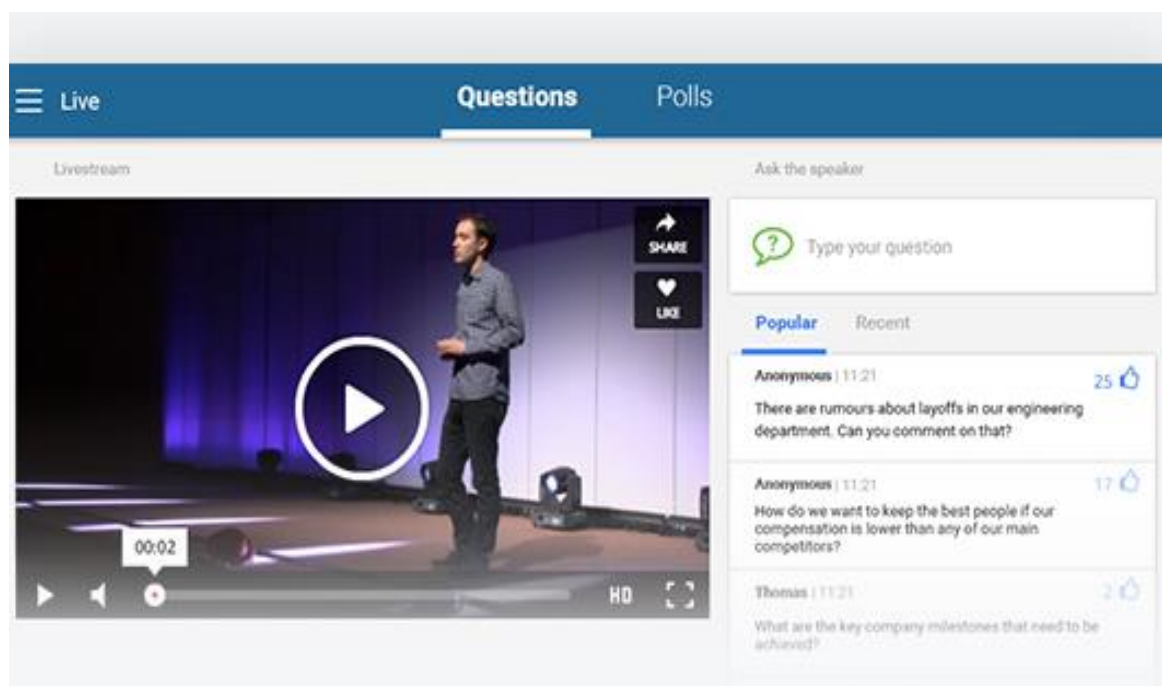
Vurdering av arbeidet: *Skriv inn når og hvordan dere vil vurdere arbeidet.*

Lag plakat (PDF)

#rammeplanipraksis

Webinarserie med ulike foredragsholdere

- Korte foredrag (15-30 minutter)
- Livesending på Facebook
- Mulighet for å stille spørsmål
- Opptak på udir.no

Trykket versjon av rammeplanen kommer

Utdanningsdirektoratet trykker opp og sender ut eksemplarer til alle landets barnehager til barnehagestart (august 2017)

Løpende informasjon og oppdateringer fra Udir.

Les den nye rammeplanen:

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/revidering-av-rammeplan/>

Planer for høsten:

<http://udirbeta.udir.no/ny-rammeplan-hva-kommer-i-host/>

Ny nettside for rammeplan og materiell:

udir.no/rammeplan

Endring av praksis tar tid

- Barnehagene er i startfasen av implementering.
- Implementering tar aldri slutt.
- Spennende og krevende arbeid.
- Endring av praksis tar tid.

Tilbakemeldinger

- Har dere gode råd og synspunkter når det gjelder Udir sin nettside og støttemateriell?
- Snakk med oss nå eller gi oss en tilbakemelding på mail.
- Solveig Innerdal: soi@udir.no

Lykke til med arbeidet og takk for oppmerksomheten!